

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
Південно-східне міжобласне територіальне відділення

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

13.04.2021

(м. Дніпро)

№ 54/4-РК/К

Комунальне підприємство
«Коменергосервіс» Дніпровської
міської ради

*Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції,
усунення причин виникнення цих
порушень і умов, що їм сприяють.*

Адміністративною колегією Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розглянуто матеріали дослідження, проведеного Третім відділом досліджень і розслідувань Південно-східного міжобласного територіального відділення на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 12.08.2020 №13-01/824, за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях комунального підприємства «Коменергосервіс» Дніпровської міської ради (ідентифікаційний код 36639101).

Дії комунального підприємства «Коменергосервіс» Дніпровської міської ради щодо укладання з населенням багатоквартирних будинків договорів з колективним споживачем про надання послуги з постачання теплової енергії, умови яких можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку постачання теплової енергії, шляхом дій суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Комунальному підприємству «Коменергосервіс» Дніпровської міської ради надано обов'язкові для розгляду рекомендації:

припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунути причини виникнення цього порушення та умови, що йому сприяють, шляхом вжиття заходів спрямованих на укладання з населенням багатоквартирних будинків договорів з колективним споживачем про надання послуги з постачання теплової енергії

відповідно до Типового колективного договору про надання послуги з постачання теплової води енергії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 830.

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали дослідження,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на регіональному ринку у сфері тепlopостачання, зокрема, постачання теплової енергії, територіальним відділенням були направлені вимоги, у тому числі до комунального підприємства «Коенергосервіс» Дніпровської міської ради (далі – КП «Коенергосервіс», Підприємство), листами від 11.09.2020 №54-02/2862.
- (2) Отримано відповідь від КП «Коенергосервіс» листом від 20.10.2020 № 842.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (3) КП «Коенергосервіс» було створено відповідно до рішення Дніпровської міської ради від 15.07.2009 року № 39/48 «Про створення комунального підприємства «Коенергосервіс» Дніпровської міської ради.
- (4) Власником КП «Коенергосервіс» є територіальна громада міста Дніпро, в особі Дніпровської міської ради. Управління комунального господарства Дніпровської міської ради є органом, до сфери управління якого входить Підприємство.
- (5) Комунальне підприємство «Коенергосервіс» Дніпровської міської ради (і.к. 36639101), місцезнаходження: м. Дніпро, вул. Артільна, 6Б. Основний вид діяльності: Код КВЕД 35.30 постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря. Відповідно до Статуту, підприємством є юридичною особою. Відповідно до п. 2.2. Статуту підприємства, предметом діяльності підприємства, зокрема є постачання пари та гарячої води.
- (6) Підприємство є юридичною особою, здійснює господарську діяльність та у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. СТАНОВИЩЕ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ ПОСТАЧАННЯ ТЕПЛОВОЇ ЕНЕРГІЇ

Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (7) У відповідності до пункту 3.1. Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку у редакції, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України №49-р від 05.03.2002, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за №317/6605 (далі – Методика), об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (8) *Суб'єкт господарювання*
Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є КП «Коменергосервіс».
- (9) Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (10) Відповідно до частини 1 статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій відноситься діяльність у сфері транспортування теплової енергії.
- (11) Відповідно до частини 2 статті 5 Закону України «Про природні монополії», зведений перелік суб'єктів природних монополій ведеться Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що формуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.
- (12) КП «Коменергосервіс» є суб'єктом господарювання природної монополії та включене до зведеного переліку суб'єктів природних монополій з транспортування теплової енергії, зокрема, магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами.
- (13) Крім цього, КП «Коменергосервіс» здійснює свою діяльність на суміжному ринку, відповідно до статті 6 Закону України «Про природні монополії», зокрема, здійснює господарську діяльність з постачання теплової енергії.
- (14) Для здійснення вищевказаної діяльності КП «Коменергосервіс» має ліцензії, зокрема:
- АЕ № 522268 на право провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами,
- АЕ № 522269 на право провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії.
- (15) *Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.*
Конкретним товаром, який випускається, постачається, продається Підприємством, є постачання теплової енергії, включаючи транспортування та постачання теплової енергії.
Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище
- (16) *Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання*
У відповідності до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які

- мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (17) У відповідності до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (18) Постачання теплової енергії споживачам Підприємство здійснює на підставі укладених договорів.
- (19) Предметом укладених договорів з індивідуальним споживачем, з колективним споживачем та з власником (користувачем) будівлі є надання споживачам послуг з постачання теплової енергії для потреб опалення житлового фонду, установ, організацій відповідної якості та в обов'язі відповідно до теплового навантаження.
- (20) З огляду на наведені у договорах умови реалізації та ціни, умови споживання (специфічність розміщення, монтажу, технічного обслуговування), необхідною умовою отримання теплової енергії є приєднання внутрішньобудинкових систем опалення об'єктів споживачів до теплових мереж ліцензіата, тому постачання теплової енергії за споживчими характеристиками (функціональне призначення, фізичні характеристики, технічні та експлуатаційні характеристики) є товаром і не є подібним іншим товарам.
- (21) Постачання теплової енергії не є взаємозамінним товаром з будь-яким іншим товаром.
- (22) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Коменергосервіс», є постачання теплової енергії.
- (23) *Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)*
- (24) Основними споживачами постачання теплової енергії виступають фізичні особи та юридичні особи м. Дніпро, які попередньо уклали в установленому чинним законодавством порядку з КП «Коменергосервіс» відповідні договори.

Визначення товарних меж ринку

- (25) У відповідності до пунктів 5.1 - 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (26) Враховуючи, що постачання теплової енергії не є взаємозамінним з будь-яким іншим товаром, а необхідною умовою отримання постачання теплової енергії є приєднання внутрішньобудинкових систем опалення об'єктів споживачів до теплових мереж ліцензіата, споживачі постачання теплової енергії за звичайних умов не можуть легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (27) Таким чином, товарними межами ринку є постачання теплової енергії у межах території м. Дніпро та теплових мереж, що перебувають у господарському віданні Підприємства.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (28) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (29) Отримання постачання теплової енергії можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить господарську діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії на певній території.
- (30) Характерною особливістю взаємодії попиту і пропозиції постачання теплової енергії є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання зазначеного товару є приєднання внутрішньобудинкових мереж опалення споживачів до магістральних та місцевих (розподільчих) мереж централізованого опалення КП «Коменергосервіс». За межами цих мереж користування постачанням теплової енергії Підприємства є неможливим.
- (31) Отже, територіальними (географічними) межами ринку постачання теплової енергії, на якому КП «Коменергосервіс» здійснює господарську діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, згідно з ліцензіями, є територія міста Дніпра, на якій розташовані теплові мережі, що перебувають у господарському віданні КП «Коменергосервіс».

Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (32) У відповідності до пункту 7.1. Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (33) Строк дії укладених Підприємством на початку 2020 договорів з індивідуальним споживачем, з колективним споживачем та з власником (користувачем) будівлі становить один рік.
- (34) Часовими межами ринку постачання теплової енергії визначено 2020 рік.

Визначення потенційних конкурентів

- (35) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (36) Фізичні та юридичні особи, бюджетні установи, інші споживачі та релігійні організації (споживачі) можуть отримувати постачання теплової енергії тільки у суб'єкта природної монополії, а відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» - конкуренція на ринках природних монополій є неможливою.

Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (37) Абзацом другим частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (38) Отже, у розумінні положень абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Коменергосервіс» за результатами господарської діяльності за період 2020 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання теплової енергії в межах території м. Дніпро, де розташовані теплові мережі, що перебувають у господарському віданні КП «Коменергосервіс».

4. ОБСТАВИНИ ВСТАНОВЛЕНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

4.1 НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (39) Згідно з положеннями Ліцензійних умов провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання, затверджених постановою НКРЕКП від 22.03.2017 № 308, суб'єкти господарювання, що здійснюють господарську діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, повинні дотримуватися вимог законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про теплопостачання», інших актів законодавства, якими регулюється діяльність у сфері природних монополій та у сфері теплопостачання.
- (40) Правові засади функціонування ринків у сфері теплопостачання визначаються, зокрема:
- Законом України «Про теплопостачання» (далі – Закон про теплопостачання);
 - Законом України «Про житлово-комунальні послуги» від 9 листопада 2017 року № 2189-VIII після 01.05.2019 (далі - Закон про ЖКП 2189);
 - Правилами надання послуги з постачання теплової енергії, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 830 (далі – Постанова 830) після 01.05.2019;
 - Правилами користування тепловою енергією, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 року № 1198 (далі - Правила 1198) та іншими нормативно-правовими актами.
- (41) Відповідно до статті 6 Закону про теплопостачання, державна політика у сфері теплопостачання базується на принципах забезпечення **захисту прав та інтересів споживачів**, взаємної відповідальності суб'єктів відносин у сфері теплопостачання за якісне постачання теплової енергії та своєчасну її оплату, сприяння розвитку конкурентних відносин на ринку теплової енергії, встановлення відповідальності суб'єктів теплопостачання за порушення законодавства у сфері теплопостачання.
- (42) Відповідно до статті 5 Закону про ЖКП 2189 до комунальної послуги, зокрема відноситься **послуга з постачання теплової енергії**.
- (43) Відповідно до п.3 ч.2 статті 6 Закону про ЖКП 2189 виконавцем комунальної послуги з постачання теплової енергії є теплопостачальна організація.
- (44) Постановою 830 визначені правила, які регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з постачання теплової енергії, та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримати послугу з постачання теплової енергії, та визначають вимоги до якості послуги, одиниці виміру обсягу спожитої споживачем теплової енергії, порядок оплати.
- (45) Відповідно до п.4 Постанови 830 послуга з **постачання теплової енергії** надається споживачу для **потреб опалення** або на індивідуальний тепловий пункт споживача для потреб опалення та приготування гарячої води.
- (46) Споживач має право одержувати своєчасно та належної якості житлово-комунальні послуги згідно із законодавством і умовами укладених договорів (пункт 1 частини першої статті 7 Закону про ЖКП 2189).
- (47) Виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з **визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором** (пункт 2 частини другої статті 8 Закону про ЖКП 2189).
- (48) Відповідно до частини другої статті 12 Закону про ЖКП 2189, договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими

уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Такі договори можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір та колективний договір про надання комунальних послуг) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач, колективний споживач).

- (49) Частиною третьою статті 12 Закону про ЖКП 2189 визначено істотні умови договору про надання житлово-комунальної послуги.
- (50) Частиною четвертою статті 14 Закону про ЖКП 2189, зокрема визначено, що Технічне обслуговування, поточний та капітальний ремонт внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідної комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу природного газу та електричної енергії), здійснюються співвласниками чи залученими ними уповноваженими на виконання таких робіт особами за рахунок співвласників.
- (51) Послуга з постачання теплової енергії надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з постачання теплової енергії, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом (частина 6 статті 21 Закону про ЖКП 2189).
- (52) Постановою 830 затверджено, зокрема Типовий договір з колективним споживачем про надання послуги з постачання теплової енергії (далі – Типовий договір з колективним споживачем).
- (53) Статтею 179 Господарського кодексу України визначено, що при укладанні договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (54) Згідно статті 184 Господарського кодексу України - укладання господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа, оформленого згідно з вимогами цього Кодексу.
При укладанні господарських договорів сторони визначають зміст договору на основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (55) Згідно статті 6 Цивільного кодексу України сторони у договорі не можуть відступити від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо зазначено про це, а також у випадку, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства виходить з їх змісту чи із сутності відносин між сторонами

4.2 ФАКТИЧНІ ОБСТАВИНИ

- (56) Листом від 20.10.2020 № 842 КП «Коменергосервіс» повідомило про укладання зі споживачами – мешканцями багатоквартирних будинків м. Дніпро (далі – Споживачі), зокрема договорів з колективним споживачем про надання послуги з постачання теплової енергії та надано копії діючих зазначених договорів від 17.01.2020 № 04/01-20, від 17.01.2020 № 07/01-20 (далі – Договори).
- (57) Проаналізовано Договори та встановлено наступні невідповідності Договорів вимогам законодавства України, зокрема Типового договору з колективним споживачем, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- (58) Так, пунктом 9 Договорів передбачено, що Виконавець забезпечує відповідність кількісних та якісних характеристик послуги вимогам пункту 1 цього договору на межі

централізованих інженерно-технічних систем постачання послуги виконавця та внутрішньобудинкових систем будинку.

- (59) При цьому, на відміну від Типового договору з колективним споживачем, Підприємством доповнено у Договорах обов'язки Споживача щодо устаткування систем опалення Споживача в межах внутрішньобудинкових систем, а саме (*початок цитати*):
«31. Колективний споживач зобов'язаний:
 9) Щорічно призначати наказом особу, відповідальну за справний стан і безпечну експлуатацію тепловикористовуючого обладнання і теплових мереж колективного споживача, а також, одержання від виконавця рахунків, податкових накладних (при необхідності) і актів виконаних робіт з наданням його прізвища та імені виконавцю.
Обслуговувати своє теплове господарство підготовленим і атестованим персоналом або спеціалізованими організаціями на підставі договору, погодженому з виконавцем.
 13) вказати всі об'єкти теплоспоживання, підключені до теплових мереж колективного споживача (найменування, максимальні проектні навантаження, обсяги теплоспоживання, займана площа орендарів і т. д.).
 14) вчасно письмово сповіщати виконавця про зміну найменування, організаційно-правової форми, місцезнаходження, банківських реквізитів, податкового статусу, максимальних теплових навантажень, обсягів теплоспоживання, площ і т. д., а також про зміну користувачів приміщень і теплових мереж колективного споживача (субабонентів) у строки не пізніше 10-ти днів з моменту настання зазначених подій.» (*кінець цитати*).
- (60) Розширення зобов'язань Споживачів у Договорах зазначеного змісту може призвести до ущемлення інтересів Споживачів, оскільки Підприємство має можливість впливати на господарську діяльність Споживачів, зокрема щодо вибору спеціалізованої організації з обслуговування внутрішньобудинкових мереж та шляхом погодження з Підприємством умов договорів з цими обслуговуючими організаціями, в той час, як пунктом 34 Договорів передбачено відповідальність за невиконання умов цих Договорів, у тому числі й вищенаведених умов, що не передбачені чинним законодавством, уникнути від виконання вищезазначених законодавчо визначених зобов'язань.
- (61) Наявність відповідальності за додаткові зобов'язання, не передбачені Типовим договором з колективним споживачем, суперечить вимогам пункту 2 частини другої статті 8 Закону про ЖКП 2189, що передбачає визначення у договорах відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (62) Водночас, у Договорах розширено права виконавця шляхом доповнення підпунктами наступного змісту (*початок цитати*):
«32. Виконавець має право:
 7) при наявності технічної можливості, приєднувати до теплових мереж «Колективного споживача» нових споживачів (субабонентів);
 8) у випадку виникнення аварійних ситуацій на безгосподарських мережах, повністю припиняти поставку теплової енергії колективному споживачу.» (*кінець цитати*).
- (63) Розширення прав Виконавця у Договорах зазначеного змісту може призвести до ущемлення інтересів Споживачів, оскільки Підприємство має можливість на власний розсуд використовувати мережі колективного споживача, в той час, як Підприємство несе відповідальність за відповідність кількісних та якісних характеристик послуги тільки на межі централізованих інженерно-технічних систем постачання послуги виконавця та внутрішньобудинкових систем будинку.
- (64) Також, повне припинення поставки теплової енергії колективному споживачу у випадку виникнення аварійних ситуацій на безгосподарських мережах, передбачене Договорами, без конкретизації місцезнаходження таких мереж може надавати

- Підприємству можливість повного припинення поставки теплової енергії навіть у випадку, коли між мережами сторін Договорів безгосподарських мережах немає.
- (65) Окрім того, у Договорах не в повному обсязі викладено відповідальність виконавця, визначену пунктом 32 Типового договору з колективним споживачем зі змістом: *у разі ненадання послуги, надання її не в повному обсязі або невідповідної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим, здійснити перерахунок вартості послуги за весь період її ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплатити споживачу штраф у розмірі _____ гривень за кожен добу її ненадання і _____ гривень за кожен добу надання її не в повному обсязі або невідповідної якості.*
- (66) Так, у Договорах, на відміну від наведеного змісту пункту 32 Типового договору з колективним споживачем, звужено відповідальність виконавця шляхом необумовлення сплати споживачу штрафу за кожен добу невиконання послуги і за кожен добу надання її не в повному обсязі або невідповідної якості, що надає можливість Підприємству уникати законодавчо визначеної відповідальності та ускладнює Споживачам захист їх прав на отримання послуг з постачання теплової енергії у повному обсязі та відповідної якості.
- (67) Отже, укладені КП «Коменергосервіс» з колективними споживачами Договори не містять в повному обсязі істотних умов, які передбачені діючим законодавством України, а саме: не містять у повному обсязі відповідальність виконавця за ненадання послуги, надання її не в повному обсязі або невідповідної якості, а також, передбачають вплив КП «Коменергосервіс» на господарські відносини з іншими суб'єктами господарювання у вигляді погодження договорів колективних споживачів з цими суб'єктами, що може призвести до ущемлення інтересів колективних споживачів, оскільки ці споживачі можуть бути обмежені в реалізації своїх прав і захисті своїх інтересів при отриманні послуги з постачання теплової енергії.
- (68) Не включення постачальником теплової енергії, суб'єктом природної монополії, до договорів з колективним споживачем про надання послуги з постачання теплової енергії положень Типового договору з колективним споживачем, відсутність яких за певних умов може призводити до ущемлення інтересів споживачів, а також, розширення прав постачальником та розширення зобов'язань споживачів положеннями, не передбаченими чинним законодавством, може містити ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
- (69) Такі дії КП «Коменергосервіс» можуть мати системний характер, оскільки усі договори з колективним споживачем про надання послуги з постачання теплової енергії, вибірково надані до листа від 20.10.2020 № 842, ідентичні один до одного за змістом наявних істотних умов.
- (70) Відсутність конкуренції на ринку надає можливість Підприємству укладати з населенням, як з колективним споживачем, договори, умови яких можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- (71) За умов існування значної конкуренції на ринку, такі дії КП «Коменергосервіс» були б неможливими, оскільки останній ризикував би втратити своїх споживачів, які б були незгодні з ущемленням їхніх інтересів, внаслідок можливості вибору постачальника послуг, обрали б іншого постачальника з більш сприятливими умовами споживання зазначених послуг.

5. ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (72) Відповідно до частини 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи

бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (73) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (74) Таким чином, дії комунального підприємства «Косенергосервіс» Дніпровської міської ради щодо укладання з населенням багатоквартирних будинків договорів з колективним споживачем про надання послуги з постачання теплової енергії, умови яких можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку постачання теплової енергії, шляхом дій суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (75) Відповідно до частини 1 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Ураховуючи наведене, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надас такі обов'язкові до розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

КП «Коменергосервіс»

припинити дії, які полягають в укладанні з населенням багатоквартирних будинків договорів з колективним споживачем про надання послуги з постачання теплової енергії, умови яких можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, шляхом вжиття заходів, спрямованих на:

- укладання договорів з колективним споживачем про надання послуги з постачання теплової енергії відповідно до Типового договору з колективним споживачем про надання послуги з постачання теплової енергії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 830;
- проінформувати споживачів, з якими укладені договори з колективним споживачем про надання послуги з постачання теплової енергії, умови яких не відповідають Типовому договору з колективним споживачем, про можливість переукладання та/або внесення змін до них на предмет відповідності Типовому договору з колективним споживачем.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України у десятиденний строк з дня їх отримання підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони були надані.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити територіальне відділення у десятиденний строк з дня їх отримання.

За умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова
адміністративної колегії

Лариса ГРЕЧАНА

Члени колегії:

Наталія ІГНАТЕНКО

Іван ДУБИЧ

Секретар колегії:

Ірина БУХАНЕЦЬ